

Wiślica - Nowy Korczyn - Opatowiec - Bejsce - Kazimierza Wielka - Działoszyce - Czarnocin

Wiślica

Jest to jedna z najstarszych miejscowości województwa świętokrzyskiego, a jej początki sięgają IX wieku. Według legendy Wiślicę założył książę Wiślimir, przywódca Wiślan. Na przełomie IX i X wieku była jednym z najważniejszych ośrodków w Małopolsce, obok Krakowa i Sandomierza. Obecnie Wiślica nie posiada praw miejskich, ale o jej potęgę przypominają dawne zabytki. Pierwszym i najważniejszym z nich jest Bazylika Narodzenia Najświętszej Marii Panny. Ufundowana przez Kazimierza Wielkiego w 1350 roku. Był to kościół pokutny za zbrodniczość kanonika Marcina

Wiślica, centrum z lotu ptaka.

Nowy Korczyn

W 1258 r. książę Bolesław Wstydlivy lokował tu miasto przy szlaku prowadzącym z Krakowa do Rusi Kijowskiej oraz z Węgier do Sandomierza. Nazwał je Nowym Korczynem w przeciwieństwie do sąsiedniego Starego Korczyna. Jeszcze rok przed lokacją wraz ze swoją żoną św. Kingą założyli tu klasztor franciszkanów. Nowy Korczyn był ważnym ośrodkiem. Często tu przebywali władcy polscy na czele w Władysławem Jagiełłą. Niestety, od XVII wieku miasto zaczęło podupadać, było niszczone przez wojny i pożary. W 1869 roku podczas reformy administracyjnej miejscowość straciła prawa miejskie, których do tej pory nie odzyskała. Jednak dawną potęgę Nowego Korczyna można obserwować w jego licznych zabytkach. Znajduje się tu już wspomniany zespół pofranciszkański z 1257 r. Drugi obiekt sakralny to gotycko - renesansowy kościół św. Trójcy z XVI w. Zlokalizowany jest tu też budynek Akademii z XVI wieku zwany Domem Długosza. W Nowym Korczynie można również zobaczyć ruiny klasycystycznej synagogi, której początki sięgają 1659 r. Przypominają nam historię miejscowej ludności żydowskiej – przed II wojną światową prawie 70% ludności tej miejscowości była Wyznania Mojżeszowego.

Opatowiec

Pierwsze informacje o Opatowcu pochodzą z XI w. Właścicielami terenu byli benedyktyni z Tyńca, a miejscowość, położona przy szlaku ze Śląska na Ruś, szybko zaczęła się rozwijać. Historię upadku ma podobną jak Nowy Korczyn. Dodatkowo Opatowiec był niszczone w czasie ostatnich dwóch wojen światowych. Z zabytkowych budowli zachował się poddominikański kościół pw. św. Jakuba Starszego wzniesiony pod koniec XV wieku na miejscu dawnego kościoła św. Jacka. Obecnie wyposażenie wewnątrz jest barokowe, a na ołtarzu głównym umieszczony jest obraz

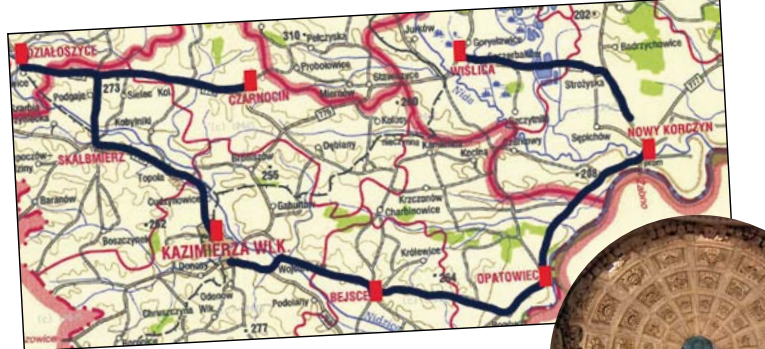
przedstawiający św. Jakuba. Oprócz świątyni nad Opatowcem góruje ciekawa Wieża Zegarowa – Hejnałowa, uroczyscie otwarta w 2012 r. W miejscowości znajduje się też prom na Wiśle.

Bejsce

Już w X wieku istniał tu najprawdopodobniej gród rycerski. W tej miejscowości znajduje się gotycki kościół św. Mikołaja z XIV wieku. Cenniejsza jest jednak

Pałac Badenich w Bejscach.

Kaplica Firlejów w Bejscach.

dobudowana do świątyni kaplica Firlejów. Wzniesiona w latach 1596 - 1600, z piękną dekoracją rzeźbiarską, stanowi perelkę małej architektury sakralnej w Polsce. W Bejskach zlokalizowany jest klasycystyczny pałac z 1802 r. Jest on wyglądem zbliżony do warszawskiego Belwederu, gdyż oba budynki miały tego samego projektanta, czyli Jakuba Kubickiego.

Kazimierza Wielka

Najstarsze ślady osadnictwa na tych terenach pochodzą sprzed ponad 6000 lat. Odkryto tu monumentalne grobowce o konstrukcji ziemno-drewnianej, wchodzące w skład jednego z największych tego typu kompleksów w tej części Europy. Po epoce brązu pozostały tu kurhany. Początki obecnego miasta sięgają natomiast roku 1320. Wówczas wieś należała do rodziny Kazimierskich. Ważnym etapem w dziejach Kazimierza Wielkiego była obecność na tych terenach Braci Polskich, czyli Arian. Jednak w historii istotny jest rok 1845, kiedy powstała tu pierwsza cukrownia w Królestwie Kongresowym. Obecnie zakład ten już nie działa, a był motorem rozwoju miasta. Obecnie Kazimierza Wielka jest siedzibą powiatu kazimierskiego. Najważniejsze zabytki Kazimierzy Wielkiej to kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego z 1633 r. Został on przebudowany pod koniec XIX wieku. Na uwagę zasługuje obraz Ukrzyżowanie autorstwa Franciszka Smuglewicza (malarz znany m.in. z dzieł znajdujących się w klasztorze na Św. Krzyżu). Zlokalizowany jest tu także XIX wieczny zespół pałacowy z pałacem i budynkiem wspomnianej wyżej cukrowni. Turysta odwiedzając Kazimierz Wielką powinien się również wybrać do wieży mieszalnej z 1888 r., w której znajduje się Muzeum Ziemi Kazimierskiej.

Działoszyce

Działoszyce były położone przy szlaku handlowym z Krakowa do Sandomierza przez Wiślicę, a pierwsze informacje o miejscowości pochodzą z 1220 roku. Dwa wieki później prawa miejskie nadał im król Władysław Jagiełło. Miasto było ośrodkiem rzemieślniczym i handlowym. Przed II wojną światową prawie 70% ludności stanowili Żydzi – zachowały się tu ruiny synagogi z 1852 roku, a kirkut niestety nie ocalał. Z zabytków można tu zwiedzić kościół parafialny pw. Świętej Trójcy, erygowany w 1222 r. Posiada on gotyckie prezbiterium ze sklepieniem krzyżowo - żebrowym. Świątynia została przebudowywana jeszcze w XVIII i XIX wieku. Co ciekawe, niedaleko Działoszyc, w Bronicach odnaleziono neolityczną wazę, na której przedstawiono najprawdopodobniej najstarszy wizerunek pojazdu kołowego na świecie!

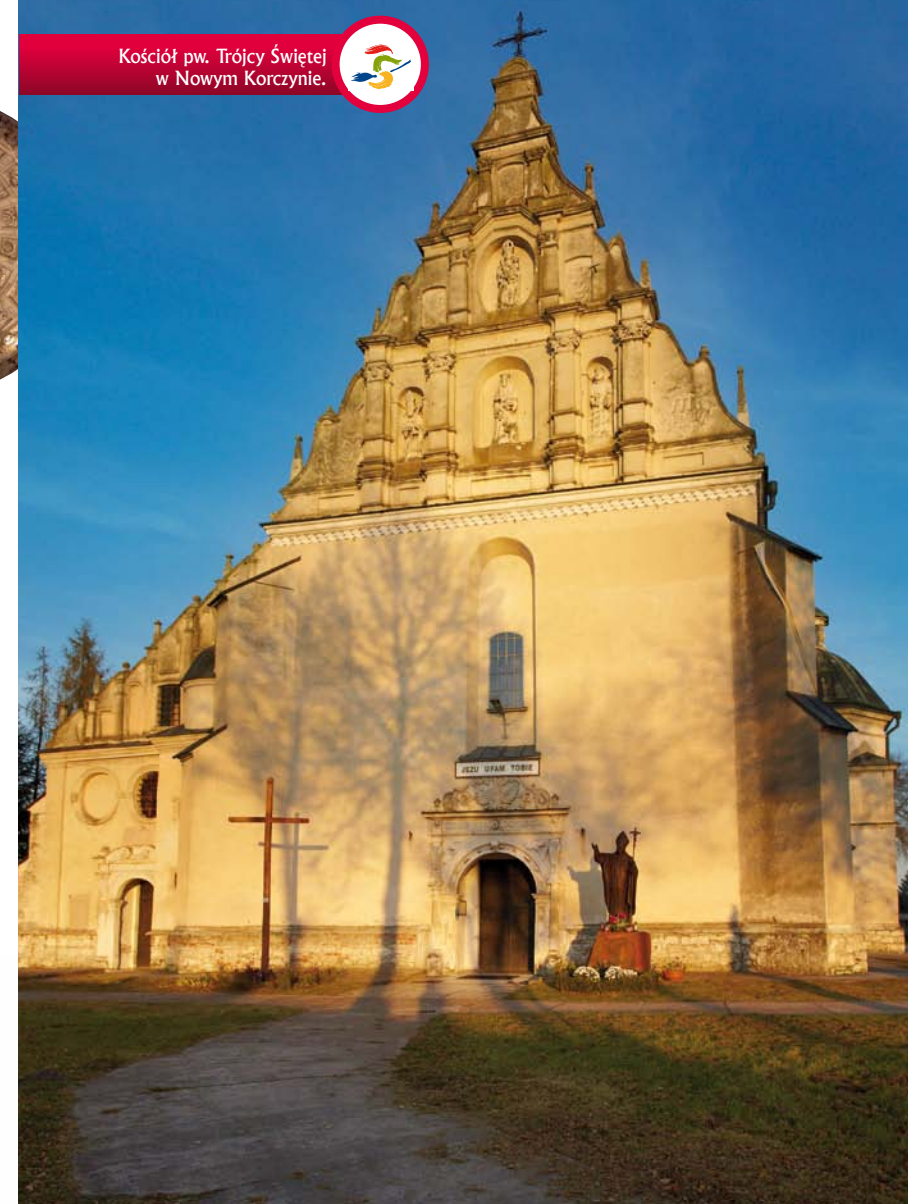
Czarnocin

Pierwsze informacje o miejscowości pochodzą z lat 1325 - 1332, a nazwa pochodzi od imienia Czarnota. W XV wieku właścicielem wsi był ojciec Jana Długosza - Jan Długosz z Niedziska. Natomiast w XVI wieku działali tu Arianie. Najważniejszym zabytkiem tej miejscowości jest kościół w stylu gotyckim pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, który w 1557 r. zamieniony został na zbór kalwiński, a następnie na zbór arianński. Zlokalizowany jest też tu park podworski z XIX wieku. Znajduje się tu także tajemniczy kopiec, na szczycie którego stoi rzeźba św. Jana Nepomucena z 1761 r. Kopiec to prawdopodobnie słowiański kurhan, ale podaje się też, że pochowano w nim Arian i niektórzy historycy twierdzą, że to właśnie oni wzniesli ten obiekt.

Nieczynna cukrownia Łubna w Kazimierzy Wielkiej.

Kościół pw. Trójcy Świętej w Nowym Korczynie.

ŚWIĘTOKRZYSKIE WYCIECZKI

Wiślica - Nowy Korczyn - Opatowiec - Bejsce
- Kazimierza Wielka - Działoszyce - Czarnocin

Staszów - Rytwiany - Połaniec - Pacanów - Stopnica

Staszów - Rytwiany - Połaniec - Pacanów - Stopnica

Staszów

To obecnie miasto powiatowe liczące ponad 15 tys. mieszkańców. Jego początki sięgają XIII wieku. Nazwa pochodzi od imienia Staszko. Prawa miejskie posiada od XVI wieku. Do roku 1866 r. miasto było własnością prywatną, jego właścicielami były takie rody jak Tęczyńscy czy Kurozwęccy. Sam Staszów lokowano na wzór miast na prawie magdeburskim, co zachowało się obecnie w architekturze jego najstarszej części. Miasto posiada rynek z zabytkowymi kamieniczkami. Na jego środku stoi zabytkowy ratusz – obecny klasycystyczny powstał w 1783 r., posiada charakterystyczne arkadowe podcienie. Od rynku odchodzą prostopadłe uliczki, można więc mówić o szachownicowym układzie miasta.

Klasycystyczny ratusz w Staszowie z 1783 r.

Ważnym zabytkiem Staszowa jest zespół kościoła św. Bartłomieja. Jego historia sięga XII wieku, zaś obecnie widoczna świątynia ma swe początki aż w XIV w. Wnętrze posiada barokowy ołtarz z ukrzyżowanym Chrystusem. Do kościoła w 1613 r. dobudowano manierystyczną nagrobną Kaplicę Matki Boskiej Różańcowej. Została ona ufundowana przez rodzinę Tęczyńskich. Warto tu też odwiedzić park miejski z 1886 r., czy zobaczyć dworki z końca XIX wieku, jeden przy ul. Wschodniej drugi przy ul. Krakowskiej. Jako ciekawostkę dodajmy, że w Staszowie produkowane są ręcznie malowane bombki i ozdoby choinkowe uznawane za jedne z najpiękniejszych na świecie.

Rytwiany

Początki Rytwian sięgają XIII wieku. Można tu oglądać pozostałości zamku z 1426 r. Obecnie widoczny jest tylko jego fragment, a dokładnie narożnik baszty. Ciekawszym obiektem, który trzeba odwiedzić jest odległa o 3 km od wsi Pustelnia Złotego Lasu. Miejsowość założona została w 1624 r. dla kamedułów z kongregacji Monte Corona. Wówczas powstał kościół pw. Zwiastowania NMP, zabudowania klasztorne i gospodarce oraz Eremitorium – czyli zespół domków pustelnicznych. Znajduje się tu Diecezjalny Ośrodek Kultury i Edukacji – Źródło, który prowadzi terapie dla osób zagrożonych skutkami cywilizacji m.in. pracoholizmem, zakupoholizmem, czy uzależnieniem od internetu. Generalnie jest to miejsce, gdzie każdy może odpocząć od codziennego życia. Odbývają się tu coroczne imprezy jak np. Klasztorna Majówka. W Pustelni kręcono sceny serialu „Czarne chmury”.

Połaniec

Znajdujący się nad Wisłą Połaniec wielu osobom kojarzy się współcześnie z istniejącą tam elektrownią węglową. Początki miasta sięgają jednak XI wieku. W jego historii ważną datą jest 7 maja 1794 roku, kiedy Tadeusz Kościuszko ogłosił tu dokument zwany uniwersałem połanieckim. Zakładał on, że chłopcy stali się

pełnoprawnymi obywatelami Rzeczypospolitej, zostali uwolnieni od poddaństwa, otrzymali wolność osobistą, a tym z nich, którzy wstąpili do armii, została całkowicie zniesiona pańszczyzna. Fakt ogłoszenia uniwersału upamiętnia połaniecki Kopiec Kościuski. Nie jest co prawda tak duży jak ten w Krakowie, ale będąc w Połańcu trzeba go odwiedzić.

Pacanów

Pacanów prawa miejskie uzyskał w 1265 roku i posiadał je aż do 1869 r. Znajduje się tu bazylika św. Marcina z Tours. Pierwsza świątynia wybudowana została w II poł. XIII w., zaś obecna została odbudowana po zniszczeniach wojennych z 1944 r. Trzeba wspomnieć, że każdemu Pacanów kojarzy się z Koziołkiem Matołkiem, którego pomnik można tu zobaczyć.

Właśnie na kanwie postaci z książek Kornela Makuszyńskiego powstało tu Europejskie Centrum Bajki im. Koziołka Matołka. Budynek wyglądem przypomina babki z piasku, gdyż został zbudowany właśnie z myślą o najmłodszych. Można tu odwiedzić, razem z Piotrusiem Panem czy Królową Śnieżką, którzy są jednymi z przewodników, wystawę interaktywną „Bajkowy Świat”. Oprócz tego można w „Skarbnicy Bajek” zobaczyć w szklanych kulach bajki z całego świata, a w „Czarodziejskim Ogrodzie” spotkać Calineczkę. Można też wybrać się w multimedialną podróż „Bajkowym Pociągiem”. Warto dodać, że co roku w Pacanowie odbywa się Festiwal Kultury Dziecięcej.

Europejskie Centrum Bajki im. Koziołka Matołka w Pacanowie.

Stopnica

Stopnica to miejscowość z bogatą historią i ciekawymi zabytkami. Jej początki sięgają XII wieku. Prawa miejskie uzyskała dzięki Kazimierzowi Wielkiemu w 1362 r. i posiadała je do 1870 r. Najgorszy okres dla miasta to II wojna światowa. Miasto zostało zniszczone, gdyż przebiegał tu w 1944 r. front. Na szczęście po wojnie Stopnicę odbudowano.

Warto tu zobaczyć górujący nad miejscowością kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła. Jego fundatorem był Kazimierz Wielki. Był to kościół pokutny za śmierć ks. Marcina Baryczki. Wzniesiono go latach 1349 – 1362, zaś zniszczono za czasów potopu szwedzkiego. Po odbudowie kościół nabrał cech barokowych. Ta świątynia przetrwała do II wojny światowej, kiedy została ponownie zniszczona. Na szczęście kościół

odbudowano, jednak z dawnego wystroju wnętrza nie pozostało zbyt wiele. Zobaczyć można tu m. in. XV-wieczną płaskorzeźbę w głównym ołtarzu przedstawiającą głowę Kazimierza Wielkiego i herb Ziemi Dobrzyńskiej.

Drugim cennym zabytkiem zniszczonym podczas ostatniej wojny był zespół klasztorny sercanów z 1639 r. Niestety tuż po wojnie odbudowano jedynie zabudowania klasztorne, ponieważ ówczesne władze nie pozwoliły na odbudowę kościoła pw. św. Marii Magdaleny i św. Franciszka. Do chwili obecnej pozostały po nim jedynie mury. Na szczęście z pierwotnego kościoła ocalał obraz przedstawiający św. Antoniego z Dzieciątkiem Jezus. Można go zobaczyć w nowym kościele, który powstał po przebudowie jednego ze skrzydeł klasztornych.

Kościół Św. Apostołów Piotra i Pawła w Stopnicy.

Zamek w Stopnicy wybudował Kazimierz Wielki w 1350 r. Następnie po przebudowach w XVI i XVIII wieku nabrał charakteru pałacowego. Niestety w XIX wieku strawił go pożar, a po odbudowie, podczas II wojny światowej znowu został zniszczony. Po renowacji powojennej budowla stała się obiektem parterowym. W ostatnich latach lokalne władze dokonały jego rewitalizacji (m.in. dzięki środkom z Unii Europejskiej). Budynek ma znowu charakter pałacowy, a mieści się w nim Gminne Centrum Kultury.

W Stopnicy przy drodze do Oleśnicy zachował się cmentarz żydowski z pozostałościami nagrobków, czyli macew.

Wydawca: Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego, ul. Ściegiennego 2/32, 25-033 Kielce, tel. +48 41 361 80 57, www.rot.swietokrzyskie.travel rot@swietokrzyskie.travel

Regionalne Centrum Informacji Turystycznej w Kielcach, ul. Sienkiewicza 29, 25-007, Kielce, tel. 41 348 00 60 www.swietokrzyskie.travel

Tekst: Dominik Kowalski, konsultacja merytoryczna: Kazimierz Micorek. Autorzy fotografii: K. Pęczalski, A. Drzewiecka, I. Kapusta, A. Benicewicz-Miazga, A. Góra-Klauzińska, S. Kubisa-Appen, Archiwum: UG Bejsce, UMIG Połaniec, Europejskie Centrum Bajki.

Rytwiany, Pustelnia Złotego Lasu.

swietokrzyskie.travel

ROT
Świętokrzyskie

Regionalna Organizacja Turystyczna
Województwa Świętokrzyskiego

 PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt "Turystyczna promocja regionu świętokrzyskiego poprzez produkcję audiowizualną, PR, reklamę oraz inne nowoczesne instrumenty i narzędzia" współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013

...dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...